

MARTIUS

[1 III] D Kalendis Martii

Obiit frater Alardus conversus. Item frater Thomas Hirtt¹ professus Polplinensis et confessalis Ołobocensis², quondam prior Landensis 1650. Item frater Valentinus Malkowski monachus et sacerdos 1610. Item frater Venceslaus Sobolewski monachus et sacerdos, supprior huius domus 1671³. Obiit reverendissimus dominus Iospehus Loka⁴ professus noster landensis, abbas primo Obrensis, post Bledzeoviensis 1762. Item celsissimus reverendissimus princeps Theodorus Czartoryski⁵ dux in Klewan et Żukow, episcopus Posnaniensis, benefactor singularis, de domo nostra mertissimus et fautor specialissimus 1768.

[2 III] E VI Nonas

Obiit frater Ioannes Scydrych monachus et sacerdos in Wagrowiec. Item frater Theodoricus monachus et sacerdos, prior in Wagrowiec⁶. Item Hermanus advocatus in ^a-Słupka^{-a7}.

[3 III] F V Nonas

Obiit frater Ioannes conversus. Item frater Crato conversus. Item frater Gervardus. Item Anna soror.

[4 III] G IV Nonas

Obiit frater Minandus monachus et diaconus 1508. Item frater Gotfridus conversus. Item Nicolaus de Kalisz⁸.

¹ **Tomasz Hirtt**, przeor klasztoru cysterskiego w Łądzie w 1623 r. – ks. grodz. Pyzdry 59, k. 20.

² Ołobok, opactwo panien cysterek w dawnym powiecie kaliskim i województwie kaliskim. Cysters, brat zakonny w klasztorze w Łądzie. Nowicjat odbył zapewne w Pelplinie. Wymieniony w 1623 r. jako przeor Łądu. Potem był spowiednikiem u panien cysterek w Ołoboku (ks. grodz. Pyzdry 59, k. 20).

³ **Wacław Sobolewski**, występuje w 1660 r. Datę zgonu - rok 1671 podaje rękopis ADWł. akta zakonne – cystersi Łąd 2, brak paginacji.

⁴ **Józef Loka**. Był koadiutorem opata Łukomskiego.

⁵ **Teodor Czartoryski**, biskup poznański w latach (Nowacki J., *Dzieje archidiecezji II*).

⁶ **Teodoryk**, zakonnik w Wagrowcu. Szerzej o braciach zakonnych z Wagrowca w rozdziale: *Klasztor w europejskiej przestrzeni społeczno-kulturowej*.

⁷ **Herman ze Stawiszyna**, pierwszy wójt Słupcy. Znany z 1296 r. (KDW II, nr 757); ^{a-a} – zapewne błąd kopisty – powinno być: *Słupca*.

⁸ **Mikołaj z Kalisza**, identyfikacja ze znanym doktorem, żyjącym w pierwszej połowie XV w. zdaje się być prawdopodobna, choć ryzykowna (zob. wstęp).

[5 III] A III Nonans

Obiit illustrissimus dominus Iacobus⁹ archiepiscopus Gneznensis benefactor singularis huius domus. Item frater Ioannes conversus 1439. Item frater Felix monachus et sacerdos, prior huius domus 1562. Item frater Benedictus Puchalski conversus 1671¹⁰. Item nobilis Zophia Ostrowska soror nostra.

[6 III] B Pride Non.

Obiit frater Christianus monachus et sacerdos, plebanus in Lynda. Item obiit Ioannes Vinitor. Item Franciscus de Modla¹¹.

[7 III] C. Nonis

Obiit frater Guilhelmus monachus et sacerdos Item frater Thomas monachus et sacerdos, vicecustos 1593. Item frater Hermanus conversus. Item nobilis dominus Nicolaus Tomicki¹², tutor noster.

[8 III] VIII Idus

Obiit dominus Henricus¹³ abbas Landensis. Item nobilis dominus Ioannes Demesz confrater et insignis benefactor noster, qui contulit 2000 florenorum Polonicalium conventui nostro Landensi 1664. Item Ioannes comes, Nicolaus et Sizława¹⁴. Item obiit admodum reverendus pater Edmundus Pruski parochus in Kowalew¹⁵, quondam prior Landensis, secretarius reverendissimi domini commendatarii, senior huius domus 1682.

[9 III] E VII Idus

⁹ **Jakub Świnka**, arcybiskup gnieźnieński, zmarł 4 II 1314 r. (PSB X, s. 347-349).

¹⁰ **Benedykt Puchalski**, identyczną datę podaje rękopis: ADWł., Akta zakonne – cystersi Łąd 2, brak paginacji.

¹¹ Modła (nie wiadomo która) Królewska, Bienna (Bieniaszowa) czy Księża, wsie koło Konina. Niewykluczone, że Franciszek z Modły był bliskim krewnym Benedykta z Modły, kanonika gnieźnieńskiego, który w 1454 r. zapisał klasztorowi czynsz od 6 grzywien [zob. AAG, ACons. II G VI, 5].

¹² **Mikołaj Tomicki**, dzierżawca dóbr klasztornych.

¹³ **Henryk**, opat Łądu. Zob. *Katalog opatów* I – II.

¹⁴ Bracia **Jan**, **Mikołaj**, **Sizława**, nieznani.

¹⁵ Kowalewo, wieś parafialna w pobliżu Łądu.

Obiit frater Villelmus monachus et sacerdos. Item frater Paulus Radoszewski¹⁶ monachus et sacerdos 1658. Item frater Ioannes monachus et sacerdos. Item domina Catharina coniux heredis de Slaboszewo¹⁷.

[10 III] F VI Idus

Obiit frater Euherardus monachus et acolytus de Łukna. Item comes Petrus de Dabna¹⁸. Item obiit Gamrat de Konin.

[11 III] G V Idus

Bogudar Radost¹⁹.

[12 III] A IV Idus

Obiit frater Placidus monachus et sacerdos, succentor et librorum ecclesiasticorum scriptor²⁰. Item frater Ioannes conversus. Item obiit Prandota. Item obiit frater Ludovicus subdiaconus. Item frater Ioannes monachus et sacerdos. Item frater Theodoricus professus in Wagrowiec, monachus et sacerdos.

[13 III] B III Idus

Obiit frater Iacobus quondam abbas. Item dominus Iacobus Boturzynski²¹ miles Hierosolymitanus, confrater noster.

[14 III] C Pride Idus

Obiit frater Wolmarus²² plebanus in Ladek. Item obiit inclitus dux Miescho²³ fundator domus nostrae Landensis sub anno 1145.

¹⁶ **Paweł Radoszewski**, herbu Oksza, pochodzący ze znanej rodziny, utrzymującej bliskie kontakty z opactwem (zob. wpisy pod dniami: 9, 26 III, 30 IX oraz 30 XI). Był synem Marka, kasztelana wieluńskiego. Występuje w 1664 r. (Teki Dworzaczka).

¹⁷ **Katarzyna** żona Jaśka ze Sławoszewa bliżej nieznana. Zapewne chodzi o Sławoszew (dawniej Słaboszew) pod Kleczewem.

¹⁸ **Piotr z Dębna** nad Wartą, herbu Doliwa; według J. Bieniaka, zapewne identyczny z poległym w bitwie nad Worską w 1399 r. (PSB XXVI, s. 410). Termin comes wskazuje raczej na jakiegoś dostojnika.

¹⁹ Nazwisko *Radost* występuje w Koninie w początkach XVII w. Z tej rodziny mieszczańskiej pochodził Sebastian, znany obywatel Konina, m.in. burmistrz [APP, Akta miasta Konina I 4, passim.].

²⁰ **Placyd z Powidza**, zmarł w dniu 12 III 1655 r. Był kopistą ksiąg (*egregius scriptor*). ADWł., Akta zakonne – cystersi Łąd 2, brak paginacji.

²¹ **Jakub Boturzyński**, zm. w 1531 r., o czym informuje napis zachowany na płycie w krużgankach klasztorń. Jako wojski kaliski występuje w latach 1511-1517, następnie wojski poznański 1517-1525 (*Urzednicy wielkopolscy* II, s. 85 nr 479; s. 148 nr 1034). Jakub Boturzyński dziedziczył m.in. w Brzostkowie k. Żerkowa.

[15 III] *D Idibus*

Obiit dominus Henricus²⁴ abbas de Lukna. Item obiit Conradus conversus.

[16 III] *E XVII Kal. Aprilis*

Obiit frater Ioannes monachus et sacerdos, scriba reverendissimi. Item frater Conradus monachus et sacerdos. Item frater Hermanus monachus et sacerdos. Item Hedwigis soror. Obiit frater Andreas Mrzewkowicz monachus et sacerdos, provisor conventus huius 1693.

[17 III] *F XVI Kal.*

Obiit domina Catharina uxor domini mareschalci regni Poloniae²⁵. Item comes Ozias²⁶. Item frater Euherardus monachus. Item frater Malachias Braieski monachus et sacerdos, professus huius domus 1685.

[18 III] *G XV Kal.*

Obiit frater Mathias conversus. Item Lascz castellanus de Konin²⁷. Item Ioannes Koppart cum uxore, filiis et filiabus suis. Item magnifica domina Elizabeth Sukczina de Padkow pocillatrix Kauvensis, principalis fundatrix Vallis Gratiae. Obiit hac die illustrissimus ac reverendissimus dominus Antonius

²² **Wolmar**, pleban w Łądzie (recte: Łądku) występuje w latach 1456-1461 (Hock. III, nr 418, 428, 430). Zapewne identyczny z przeorem występującym w 1447 r. (Hock. III, nr 404) zarządca grangii w 1445 r. (Hock. III, nr 397, 401, 402).

²³ **Mieszko III Stary**, książę Wielkopolski, zmarł 15 III 1202 r. Zob.: S. Smolka, *Mieszko III Stary i jego wiek*, Warszawa 1881; Jasiński K., *Uzupełnienia do genealogii Piastów*, Studia Źródłoznawcze 3(1959), s. 199 n.; *Słownik Starożytności Słowiańskich* III, Kraków 1967, s. 250; PSB XXI, s. 35-36.

²⁴ **Henryk**, opat Łekna. Zob. *Katalog opatów Łekna-Wągrowca*.

²⁵ **Katarzyna**, trudna do zidentyfikowania, gdyż nie wiadomo czy chodzi o żonę marszałka nadwornego czy też wielkiego koronnego. Kilku marszałków miało żone o tym imieniu. Zob. W. Dworzaczek, *Genealogia*, cz. 2. Tab. nr 93 n., Warszawa 1959 oraz hasła w PSB. Można tu proponować m.in. Katarzynę Białuszyńską, żonę Mikołaja Białuchy (*Urzędnicy centralni*, s. 75-82 nr 391-424, s. 82-90 nr 425-478, odnotowaną w nekrologu dominikanów krakowskich, znaną z licznych nadań na rzecz kościołów i klasztorów). Najpewniej jednak chodzi tu o Katarzynę z Kościeleckich, małżonkę Andrzeja z Bnina Opalińskiego, marszałka wielkiego koronnego w latach 1574-1593 (*Urzędnicy centralni*, s. 79-80 nr 409; Teki Dworzaczka).

²⁶ **Ozjasz**, zapewne identyczny ze skarbnikiem łędzkim w latach 1292-1297, występującym w 1288 r. z tytułem podczaszego kaliskiego, który nadał opactwu wieś Broniki (KDW II, nr 753). Zob. *Urzędnicy wielkopolscy* I, s. 53 nr 266, s. 44 nr 196). Z użytej w zapisie terminologii (*comes*) wynika, że ta identyfikacja nie jest jednoznaczna. Można też przyjmować, że chodzi o imiennika, stolnika kaliskiego w 1377 r. (tamże, s. 124 nr 212).

²⁷ **Łaszc**, herbu Godziemba, kasztelan koniński w 1314 r. (*Urzędnicy wielkopolscy* I, s. 133 nr 283; Bieniak J., *Wielkopolska, Kujawy*, s. 75, 152-153, 158, 160-161, 164.). Zmarł zapewne 18 III 1315 r.

Bartholomeus Nalecz Raczyński episcopus 12 annorum Hetalonensis, abbas huius monasterii 30 annorum, munificus fundator, qui cupro maiorem partem ecclesiae silicet crucem contextit, altare crucifixi deaurando renovavit ac in nonnullis ecclesiam et sacristiam decoravit: parochiales incorporatas ecclesias Landkoviensisem et Zaguroviensem post conflagrationem in anno 1799 tegulis et turrium cupro contextit, maiorem campanam et organa comparavit atque muro circumcirca utruasque has ecclesias sepivit. Commissarius ac visitator provinciae olim sex annis stante Prutheno et difficillimo reimine praefuit. Decus provinciae, religiosae observantie et devotionis custos, incolarum amor, pater pauperum, tutor pupilorum, dignus in perenni vivere mente²⁸.

[19 III] A XIV Kal.

Obiit Hermanus Ievogiel civis Coloniensi.

[20 III] B XIII Kal.

Obiit frater Tylmanus monachus et sacerdos, plebanus in Lynda, quondam abbas. Obiit frater pater Benedictus Starzynski parochus Godziszoviensis, quondam prior huius domus 1672²⁹. Item Gotpoldus canonicus³⁰. Item frater Petrus monachus et sacerdos, portarius. Item frater Adamus monachus et sacerdos, supprior 1633.

[21 III] C XII Kal.

Obiit frater Gerardus monachus et sacerdos de Lukna. Item frater Ioannes conversus. Item Selisakwer de Pyzdry. Item frater Mathias monachus et sacerdos a Młodeiow³¹, cellerarius noster 1647. Item reverendissimus dominus Stanislaus Miaskowski³² abbas Obrensis et eiusdem monasterii professus, commissarius generalis sacri ordinis Cysterciensis 1690.

[22 III] D XI Kal.

Obiit frater Berchak prior huius domus. Item frater Golblinus monachus et sacerdos 1427. Item archimagirus Iacobus Plocki. Item dominus Gregorius plebanus in Kowalewo.

[23 III] E X Kal.

²⁸ **Antoni Raczyński**, herbu Nałęcz, opat łędzki. Zob.: *Katalog opatów I – II*.

²⁹ **Benedykt Starzyński**, pleban w Godziszewie na Pomorzu Gdańskim, zmarł w 1672 r. (ADWł. Akta zakonne – cystersi Łąd 2, brak paginacji).

³⁰ **Gotpold**, kanonik gnieźnieński, kanclerz księcia Bolesława Pobożnego w 1246 r. (?). *Urzędnicy wielkopolscy I*, s. 28 nr 62.

³¹ Zapewne chodzi o wieś Młodojewo koło Słupcy, należącą niegdyś do klucza dóbr stołowych biskupów poznańskich (Łojko J., Czerniak M., *Klucz ciężęński biskupów poznańskich*, maszynopis w zbiorach BK PAN).

³² **Stanisław Miaskowski**, opat Obry. Zob.: Rutkowski Z., *Dokument opata Miaskowskiego*, *Rocznik Lubuski* 1(1959), s. 273-276.

Obiit Gzemka uxor domini Iesconis³³ venatoris de Slaboszewo 1390. Item Magdalena soror. Item reverendus dominus Ioannes³⁴ abbas Landensis.

[24 III] F IX Kal.

Obiit Albertus Kalb³⁵ quondam commendator in Thorun. Item frater Rutgerus conversus. Item obiit frater Tylmanus monachus et sacerdos in Hensterbach³⁶.

[25 III] G VIII Kal.

Obiit Anna³⁷ de Tuliszkowo soror nostra. Item comes Laurentius³⁸ de Kozarzewo³⁹. Item serenissima Caecilia⁴⁰ Renata Poloniae et Sueciae regina 1644.

[26 III] A VII Kal.

Obiit frater Ioannes subdiaconus in Wagrowiec. Item frater Boguslaus Radoszewski in Prussia, professor domus huius 1657. Item Laurencius Farbierz civis Slupcensis, confrater noster 1593⁴¹. Item frater Petrus Cabebe provisor monasterii nostri.

[27 III] B VI Kal.

Obiit frater Albertus Pyzdrensis, plebanus Landensis 1615. Item obiit reverendissimus dominus Ioannes Madalenski⁴² suffraganeus Gnesnesis, abbas Landensis 1644 Item obiit frater Lucas Choynecki subdiaconus et monachus, musicus 1682

³³ **Jasiek** (ze Sławoszewa?), łowczy kaliski, znany z 1352 r. (*Urzędnicy wielkopolski* I, s. 112 nr 101). Uczestnik konfederacji Macieja Borkowica. Jego żona nieznana.

³⁴ **Jan**, opat Łądu. Zob. *Katalog opatów* I – II.

³⁵ **Albert Kalb**, komtur Torunia 1446-1454 (Voigt K., *Namen - Codex der Deutsche Ordens*, Königsberg 1843, s. 58).

³⁶ Heisterbach, opactwo w Niemczech. W wydany nekrologu, obejmującym wpisy od 1208 do 1762 r. pod tym dniem jednak Tylman nie występuje.

³⁷ **Anna z Tuliszkowa**, żona Janusza, zapewne syna Janusza kasztelana kaliskiego, zmarłego ok. 1426 r. Występuje w 1461 r. Zob. *Acta capitulorum* I, nr 580.

³⁸ **Wawrzyniec z Kozarzewa**, postać niezidentyfikowana.

³⁹ Kozarzew, wieś koło Kazimierza Biskupiego.

⁴⁰ **Cecylia Renata**, królowa polska,

⁴¹ **Wawrzyniec Falbierz** z żoną Jadwigą, mieszczanie Słupcy wymienieni w 1635 r., APP, Akta m. Słupcy I 17, k. 110v.

⁴² **Jan Madaliński**, opat Łądu od 1629 r., biskup Teodozji od 1639, zmarł w 1644 r. (Korytkowski J., *Prałaci i kanonicy* II, s. 574-575). Był synem Sebastiana i Jadwigi Kobierzyckiej, od 1620 r. kanonik poznański, kanonik kruszwicki. W dniu 1 IX 1643 r. konsekrował kościół klasztoru reformatów w Koninie (*Rubryceli diecezji kujawskiej* 1874, s. 111).

[28 III] C V Kal.

Obiit Vincentius⁴³ heres in Strzalkowo⁴⁴. Item comes Dobeslaus⁴⁵, qui contulit Lang.

[29 III] D IV Kal.

Obiit frater Hermanus monachus et sacerdos. Item Petrus plebanus de Grabienice⁴⁶. Item dominus Sebastianus plebanus in Koszuty, confrater noster 1590⁴⁷. Item frater Paulus monachus et sacerdos 1612. Item frater Iacobus Zagorovius monachus et sacerdos 1674⁴⁸. Item frater Ioannes monachus et sacerdos.

[30 III] E III Kal.

Obiit dominus Nicolaus⁴⁹ subcamerarius Calissiensis 1383. Item Iacobus miles. Item Gregorius famulus huius domus. Item comes Łaszcz⁵⁰ de Gosława. Item frater Iacobus plebanus Zagoroviensis, professus Coronoviensis⁵¹.

[31 III] F Pride Kal.

Obiit Ioannes Slupcensis monachus et sacerdos 1621. Item obiit christianissimus Sigismuntus⁵² rex Poloniae 1548. Item obiit Catharina Sypniewska oppidana in Ładek⁵³.

⁴³ **Wincenty ze Strzalkowa**, występuje w latach 1387-1402. W roku 1402 miał sprawę z klasztorem o sołectwo w Kownatach (KDW VII, nr 433; obecnie wieś Kornaty). W latach 1400-1402 był wicewojewodą w Pyzdrach, a w okresie 1400-1401 wicesędzią (Gašiorowski A., *Urzednicy 1385-1505*, nr C 566, 598). KDW VI, nr 298, 315, 368; VII, nr 406, 412.

⁴⁴ Strzalkowo, wieś koło Słupcy.

⁴⁵ **Dobiesław**, dobrodziej, który nadał opactwu Łęg, zamieniony na pomorskie Godziszewo. Szerzej o nim w edycji nekrologu z XV w.

⁴⁶ Grabienice, wieś koło Rychwała w województwie konińskim.

⁴⁷ Datę śmierci potwierdza wizytacja archidiaconaty gnieźnińskiej Wincentego de Seve, AAG, E 40, k. 313. Jego następcą Franciszek ze Słupcy objął parafię po jego śmierci (post mortem) w 1590 r.

⁴⁸ Występuje już w 1666 r. jako **Jakub Zagorowicz**, frater z opactwa w Łądzie (ks. grodz. Pyzdry 70, k. 602v-603). Odminną datę dzienną zgonu (30 III 1674 r.) podają zapiski klasztorne (ADWł., Akta zakonne – cystersi Łąd 2, brak paginacji).

⁴⁹ **Mikołaj z Wolicy**, herbu Doliwa, podkomorzy kaliski 1371-1383 (*Urzednicy wielkopolscy* I, s. 117 nr 145).

⁵⁰ **Łaszcz z Gosławic**, herbu Godziemba, podłowczy koniński 1360-1368 (*Urzednicy wielkopolscy* I, s. 130 nr 262). Właściciel Gosławic koło Konina (obecnie w granicach miasta Konina). Ojciec Andrzeja Łaskarza i Dersława z Lichenia, których wymienia nekrolog pod dniami: 17 I oraz 23 VIII.

⁵¹ W Zagórowie pleban Jakub występuje w 1428 r. (AAG, ACons. A 12, k. 126v).

⁵² **Zygmunt Stary**, król Polski.

⁵³ Łądek, miasteczko, dawniej własność opactwa łędzkiego.